

Groenbeheerplan 2016-2019

Voorwoord

Het complex ATV Stadion, gelegen aan weerszijden van de Oostbroekselaan te Utrecht is eigendom van de gemeente Utrecht. In de huurovereenkomst (10 jaar, ingaande op 1 januari 2015) heeft ATV Stadion zich verplicht ervoor te zorgen dat het complex “schoon en in goede staat van onderhoud wordt gehouden” . Het gaat daarbij om:

- het onderhoud aan paden/pleinen/parkeerplaatsen met een “losse” toplaag
- het groenonderhoud aan onder meer singels, plantsoenen, gazons, bermen, slootkanten, bomen e.d. voor zover dit in principe in eigen beheer kan worden uitgevoerd
- al het groenonderhoud op individuele tuinen.

Dit **Groenbeheerplan** beschrijft de wijze waarop ATV Stadion inhoud geeft aan deze verantwoordelijkheid, voor zover het gaat om de gemeenschappelijke, voor iedereen toegankelijke terreinen en paden, en het algemeen groen.

In het plan geven wij ook vorm aan de manier waarop wij ons keurmerk Natuurlijk Tuinieren willen versterken. Dit nationale keurmerk is ingesteld door het AVVN en wordt toegekend aan tuinparken die voldoen aan belangrijke uitgangspunten van natuur- en milieuvriendelijk beheer en onderhoud. Op dit moment heeft ATV Stadion drie van de maximaal vier stippen.

In het kader van het keurmerk Natuurlijk Tuinieren wordt ons complex eens in de vier jaar beoordeeld. Bij deze zogenaamde herkeuring wordt per onderdeel van het complex een oordeel en een advies gegeven over natuurlijk onderhoud, beheer en inrichting. Daarnaast wil het bestuur graag stilstaan bij de vraag in hoeverre wij erin slagen om te werken in overeenstemming met ons eigen Groenbeheerplan. Telkens zal daarom in de periode tussen twee keuringen van Natuurlijk Tuinieren in, een eigen evaluatie en advies worden opgesteld.

Door alle onderhoudswerkzaamheden in dit plan op te nemen kunnen we de kennis over het groenbeheer van ons complex vastleggen en aan elkaar doorgeven. Tuindiensten, de maandagploeg en dagelijks beheer voeren samen het groenonderhoud uit. De verschillende activiteiten, van alle verenigingsleden, gedurende alle seizoenen, worden in het plan op elkaar afgestemd. Met dit Groenbeheerplan kan iedereen bijdragen aan een schoon, goed onderhouden én natuurvriendelijk complex.

Het bestuur

INHOUDSOPGAVE

1. Samenvatting
2. Leeswijzer
3. Definities en uitgangspunten
4. Organisatie
5. Doelen 2016-2019
6. Uitwerking per onderdeel
  - a. Bosschages
  - b. Struweel langs slootkanten en paden
  - c. Sloten, slootkanten en oevers
  - d. Grasstroken en speelveld
  - e. Tuinafscheidingen en verharding
  - f. Opstallen
  - g. Losse elementen

Bijlagen

- kaart
- afkortingenlijst

1. SAMENVATTING

Het complex ATV Stadion, de Oostbroekselaan 51/64 in Utrecht oost heeft primair het doel te tuinieren in al zijn vormen. In de beheervisie van ATV Stadion staat de versterking van het keurmerk Natuurlijk Tuinieren voorop. Daarnaast willen we ook dat het complex fraai oogt, dat we er trots op kunnen zijn en dat het een plezier is voor bezoekers om er doorheen te wandelen.

In het beheerplan worden alle werkzaamheden die nodig zijn om het complex voor langere tijd in goede staat te houden geïventariseerd, met het doel deze periodiek uit te voeren. Daarbij sluiten wij aan bij de bepalingen in de huurovereenkomst en het beleid van de gemeente Utrecht aangaande volkstuinten. Het plan legt de kennis van het complex en het complexonderhoud vast en het helpt ons om planmatig en gestructureerd te werken, en zo met een minimum aan inspanning een maximum aan resultaat te bereiken.

Het onderhoud bij ATV Stadion wordt uitgevoerd door het dagelijks beheer, de maandagploeg en door de tuiniers zelf tijdens de tuindiensten. Voor onderhoud dat met groot materieel moet gebeuren worden aannemers ingeschakeld. De verantwoordelijkheid voor het complexbeheer ligt bij de complexbeheerder, tevens bestuurslid. Deze wordt bijgestaan door de groenbeheercommissie en laat zich waar nodig door externen adviseren. In 2016 zal de groenbeheercommissie daartoe starten met een algemene complexschouw.

Het Groenbeheerplan beslaat een periode van 4 jaar waarin kan worden gewerkt aan de aandachtspunten van het plan. Daarbij worden op bescheiden schaal doelen gesteld ten aanzien van het verbeteren van de score voor Natuurlijk Tuinieren en de belevingswaarde van het complex.

De **bosschages** van ATV-Stadion vergen veel onderhoud. De komende jaren zal (in overleg met AVVN) gewerkt worden aan een specifiek bomen-beheerplan. Daarnaast vragen het Vlinderbosje en het Essenbos specifiek aandacht om bijzondere variëteit te creëren en te behouden.

Ook het **struweel langs de slootkanten en paden**, waarbij het streven is naar onderhoudsvriendelijke beplanting en tegelijk meer variëteit, wordt in het bomen-beheerplan meegenomen.

Wat betreft **sloten, slootkanten en oevers** zal het onderhoud langs de tuinen moeten verbeteren.

Tegelijk biedt dit onderdeel veel kans om de score voor Natuurlijk Tuinieren te verbeteren, bijvoorbeeld door de mogelijkheden voor natuurlijke beschoeiing en oeverplanten te benutten.

Ook door het afwisselen van gras met natuurlijke stroken kan op de **grasstroken en speelveld** misschien een hogere waarde voor natuurlijk tuinieren worden bereikt. Het verbeteren van de ondergrond van het speelveld is een aandachtspunt.

Voor **tuinafscheidingen en de verharding**, alsook voor de **opstallen** is de potentie voor Natuurlijk Tuinieren beperkt, maar deze onderdelen zijn des te belangrijker voor het aanzien van het complex. De kwaliteit van de topklaag van het parkeerterrein laat te wensen over, haagjes kunnen extra aanplant gebruiken en de bakken op de gemeenschappelijke opslag moeten worden aangepakt.

Tenslotte is onder de kop losse elementen het onderhoud van bepaalde borders, takkenrillen, de stapelmuur en het bijenhotel geschaard. Op dit thema scoort ATV Stadion hoog, en is het beheer gericht op behoud van deze punten. Mooie bloemenborders en andere bijzondere elementen kunnen veel waarde toevoegen. Aandachtspunten zijn het fatsoeneren van verschillende takkenhopen tot takkenrillen en het inrichten van de border bij het clubgebouw.

2. LEESWIJZER

In hoofdstuk drie worden de definities en uitgangspunten geformuleerd voor het groenbeheer. Welke kaders worden van buitenaf aan ons beheer gesteld, wat is onze beheervisie en welke kwaliteitseisen stellen we.

Hoofdstuk vier beschrijft de organisatie van het groenbeheer. Wie vervult welke rollen en wat is de relatie met het beheer van individuele tuinen.

Hoofdstuk vijf vat de doelen samen voor de komende vierjaarsperiode.

Hoofdstuk zes is de kern van het plan: de uitwerking per onderdeel van het beheer.

Elk onderdeel vergt een bepaalde aanpak en kent specifieke aandachtspunten. De uitwerking begint telkens met een beschrijving van het onderdeel: waar bevindt het zich op het complex en welke kenmerken zijn typerend. Na een beschrijving van de waarde in het kader van Natuurlijk Tuinieren volgen de aandachtspunten voor de komende vier jaar. De uitwerking per onderdeel wordt afgesloten met een korte inventarisatie van de terugkerende onderhoudswerkzaamheden voor dit onderdeel.

3. DEFINITIES EN UITGANGSPUNTEN

Locatie complex

Het complex is gevestigd aan de Oostbroekselaan 51 en de Oostbroekselaan 64 in Utrecht oost en wordt omsloten door de Rijnsweerdse weterring, de A27 en het verkeersknooppunt Rijnsweerd.

Het complex op de huidige locatie beslaat een kleine 60.000 m² en is ontstaan in drie fases, in respectievelijk 1974, 1976 en 1985. Op het oostelijk deel (nr 51) bevinden zich ca. 100 tuinen waarvan 75 met een huisje. Bij de ingang van het oostelijk deel bevinden zich een tuinwinkel annex berging/werkplaats en een parkeerterrein.

Het westelijk deel (nr 64) tussen Oostbroekselaan en Rijnsweerdse weterring is gerealiseerd in 1985. Op dit deel zijn ca 30 tuinen, zonder huisje. Op het westelijk deel bevindt zich ook een verenigingskas, opslag en een parkeerterrein.

Op het complex bevindt zich een omvangrijk areaal bosplantsoen. Dit fungeert als buffer en groene long langs de A27 en het knooppunt Rijnsweerd.

Belang en gebruik van het complex

Primair is het doel van het complex om te tuinieren in al zijn vormen, dus nuts- of siertuinen of een combinatie hiervan. Het complex heeft daarnaast een grote potentie als recreatie- en gebruiksruimte, zowel voor leden als bezoekers. Zo wordt het park gebruikt als wandelgebied door werknemers van het aangrenzende kantorengedebied.

Beheervisie

De vereniging ATV Stadion stelt zich ten doel het complex duurzaam ecologisch te beheren, waarbij waar mogelijk onderhoudsarme oplossingen worden gekozen. Sinds het jaar 2000 maakt het complex een geleidelijke overgang door van klassiek naar ecologisch beheer. Belangrijk daarbij zijn de adviezen die vanuit het project Nationaal Keurmerk Tuinieren van het AVVN worden gegeven. Dit duurzame en ecologische beheer ziet ATV Stadion als een instrument om zoveel mogelijk diversiteit in de flora en fauna, zowel op het complex als in de stad, te behouden.

Gemeentelijk beleid

In de huurovereenkomst is vastgelegd dat bepaald vervangingsonderhoud voor rekening is van de gemeente:

- beschoeiingen van watergangen, hekwerken, bruggen, duikers en paden/pleinen/parkeerplaatsen (behalve het regulier aanvullen van de "losse" toplagen);
- groot snoeiwerk en/of kappen van bomen in de algemene delen van het tuinenpark, dat niet door (onder)huurder in eigen beheer kan worden uitgevoerd.

Daarnaast behoort het baggerwerk van de gemeentelijke watergangen op en rond het tuinenpark tot de verantwoordelijkheid van de verhuurder (Gemeente).

In een beleidsnotitie van de Gemeente¹ is omschreven hoe dit groot onderhoud is geregeld. Daarbij speelt het Overleg Volkstuinen Utrecht (OVU) een belangrijke rol. ATV Stadion maakt deel uit van dit overleg, samen met alle 14 andere volkstuinen van Utrecht.

De beleidsnotitie stelt:

‘Het Overleg Volkstuinen Utrecht maakt in samenwerking met het AVVN ieder jaar een plan voor het onderhoud van de tuinenparken. Als basis daarvoor gelden de meerjaren onderhoudsplannen, die voor de verschillende tuinenparken zijn opgesteld. In goed onderling overleg wordt bepaald welk onderhoud waar en wanneer moet plaatsvinden. Dit plan wordt dan overlegd met de gemeente en op basis daarvan wordt elk jaar via een subsidie aan het AVVN circa € 105.000,00 voor het uitvoeren van het onderhoud ter beschikking gesteld. Het Overleg Volkstuinen Utrecht is zelf verantwoordelijk voor de uitvoering en de gemeente (Utrechts Vastgoed Organisatie) toetst of de uitvoering voldoet aan de kwaliteitseisen, de subsidie juist is besteed en verleent zo nodig ondersteuning bij het opstellen van het onderhoudsplan.

Naast dit budget voor het groot onderhoud is er in de begroting van de Dienst Stadswerken structureel een bedrag ad € 50.000,00 per jaar opgenomen voor het onderhoud aan de watergangen op en rond de tuinenparken. Het uitvoeren van de werkzaamheden daarvoor wordt afgestemd met het Overleg Volkstuinen Utrecht en het AVVN.

Voor het verhogen van de toegankelijkheid en recreatief medegebruik van tuinenparken is jaarlijks een investeringsbedrag van € 45.000,00 beschikbaar (Nota Kapitaalgoederen). In overleg met het Overleg Volkstuinen Utrecht wordt hiervoor elk jaar een investeringsplan opgesteld, waarbij de mogelijkheid wordt open gehouden om op basis van dit budget ook maatregelen te nemen voor het verhogen van de veiligheid op en rondom de tuinenparken. In de huidige huurovereenkomst is vastgelegd dat de tuinenparken openbaar toegankelijk zijn tussen zonsopgang en zonsondergang, zodat ook wijkbewoners en recreanten van de tuinenparken kunnen genieten. Overnachten en permanente bewoning zijn niet toegestaan op de Utrechtse tuinenparken.’

Definitie Beheer

1. In dit beheerplan vallen onder het begrip ‘beheer’ alle onderhoudswerkzaamheden die tot doel hebben het complex als geheel in optimale staat te houden. Zonder beheer vindt er een geleidelijke achteruitgang van de kwaliteit van het complex plaats. Het beheerplan richt zich op de gemeenschappelijke, voor iedereen toegankelijke terreinen, paden en opstallen. De tuinders zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van de erfafscheidingen met het gemeenschappelijk grondgebied.
2. Beheer bestaat uit twee componenten. Het merendeel van het beheer bestaat uit onderhoudswerkzaamheden en reparatie, maar er zullen ook onderdelen moeten worden vervangen of opnieuw aangelegd.

---

¹ Volkstuinen in Utrecht, duurzaam en gezond, beleidsnotitie 2012-2014, gemeente Utrecht

3. In een beheerplan worden alle werkzaamheden die nodig zijn om het complex voor langere tijd in goede staat te houden geïventariseerd, met het doel deze periodiek uit te voeren. De werkzaamheden worden in een apart document verder in detail uitgewerkt².
4. Daarnaast is er ruimte voor plannen en ideeën die de kwaliteit van het complex verhogen of die het complex verfraaien, of die de effectiviteit van onderhoudswerkzaamheden verhogen of deze makkelijker maken. Deze zijn gerangschikt onder de aandachtspunten per hoofdstuk.

Kwaliteitseisen

1. De aanbevelingen vanuit het keurmerk Natuurlijk Tuinieren voor een natuurvriendelijk beheer en onderhoud vormen een richtinggevend kader voor het groenbeheerplan.
2. Naast de aanbevelingen vanuit dit keurmerk is het van belang dat het beheer en onderhoud dusdanig worden vormgegeven dat de leden trots kunnen zijn op hun complex. Verschillende aspecten bepalen de mate waarin de tuinders trots zijn op hun complex en het als een prettige plek ervaren:
  - identiteit (herkenbaarheid, esthetiek, toegepaste materialen)
  - differentiatie en afwisseling in beplanting
  - aantrekkingskracht voor insecten, vogels en paddenstoelen
  - samenhang en eenduidigheid die het complex als geheel een parkachtig aanzien geven

Bestrijding en bemesting

1. ATV Stadion werkt volledig op biologische grondslag.
2. Op het complex wordt niet gewerkt met chemische bestrijdingsmiddelen. Insecticiden, herbiciden en andere pesticiden zijn verboden.
3. Onkruidbestrijding gebeurt door mechanische/handmatige verwijdering, in noodgevallen door afdekken met plastic.
4. Ook het gebruik van milieuschadelijke stoffen voor andere doeleinden is verboden of aan strikte regels gebonden. Voorbeelden zijn brandstoffen en smeermiddelen; deze mogen nooit in het milieu geloosd worden.

---

² Dit document bestaat uit een werkblad waarin alle werkzaamheden zijn uitgewerkt in taken. Daarbij is per taak aangegeven wie ze uitvoert, met welke frequentie, in welk deel van het seizoen.

4. ORGANISATIE

Aard van de werkzaamheden

1. Het onderhoud omvat alle mogelijke werkzaamheden die nodig zijn om het totale areaal van ATV Stadion te onderhouden (met uitzondering van de individuele tuinen). Het onderhoud is onder te verdelen in wekelijks, maandelijks en jaarlijks onderhoud.
2. Veel werkzaamheden zijn seizoensgebonden en daarnaast zijn er werkzaamheden die het hele jaar door nodig zijn. De jaarlijkse planning zal hiermee rekening moeten houden, en moeten zorgen voor een goede balans en spreiding.
3. Voor het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden is soms een zekere expertise nodig. Taken die worden opgedragen aan de deelnemers aan de tuindiensten moeten in overeenstemming zijn met hun vaardigheden, inclusief die van de minder sterke of mobiele tuinder.
4. Een gedeelte van het (groot) onderhoud wordt door derden uitgevoerd. De aanbesteding verloopt via het AVVN en wordt bekostigd door de Gemeente (zie eerder onder beleid Gemeente).
5. Bepaalde werkzaamheden vallen niet onder het groot onderhoud dat door de Gemeente wordt bekostigd, maar kan niet door eigen medewerkers worden uitgevoerd (vanwege benodigde expertise of inzet van materieel). In dat geval schakelt ATV Stadion zelf derden in (bijvoorbeeld afvoer groenafval, advies/planontwikkeling).

Participatie leden

1. Volgens het Huishoudelijk Reglement (artikel 10A) zijn leden verplicht deel te nemen aan het gemeenschappelijk werk tot onderhoud, verbetering en verfraaiing van het tuincomplex.
2. De leden tonen daarnaast hun betrokkenheid door uit zichzelf in de directe omgeving rondom hun tuinen te zorgen dat deze een nette uitstraling heeft, ze geen overlast veroorzaken door rommel of lawaai, en door zelf eventueel zwerfvuil te verwijderen.
3. Het gemeenschappelijk werk is georganiseerd via
  - de tuindiensten en extra werkdagen
  - de maandagploeg
  - het dagelijks beheer
4. De tuindiensten vinden volgens een rooster plaats van maart tot en met december en worden geleid door tuindienstleiders. De tuindienstleiders vormen samen de complexcommissie.
5. De aansturing van het gemeenschappelijk werk vindt plaats door de complexbeheerder, tevens lid van het bestuur. Hij/zij laat zich daarin bijstaan door de groenbeheer-commissie, die een adviserende rol heeft. Het groenbeheerplan vormt de leidraad voor alle uit te voeren werkzaamheden.
6. De groenbeheer-commissie is samengesteld uit enkele leden met veel inhoudelijke kennis van groenbeheer en natuurlijk tuinieren.
7. Het dagelijks beheer bestaat uit de complexbeheerder en enkele leden die met name onderhoudswerkzaamheden waarbij machinaal moet worden gewerkt, uitvoeren.
8. Het onderhoud van motorisch - en handgereedschap wordt ook uitgevoerd door het dagelijks beheer. Dit omvat onder meer het slijpen, reviseren en repareren, en het aankopen van ontbrekende onderdelen.

Aandachtspunten:

. In het voorjaar van 2016 zal advies worden ingewonnen over het complexbeheer, in het bijzonder ten aanzien van het beheer van de bosschages en de aanplant langs de sloten en paden³. Ook via het AVVN zal mogelijk een bomenbeheerplan beschikbaar komen⁴.

. In aanvulling op de tuinenschouw zal in de eerste week van maart een Complex-schouw worden georganiseerd, onder leiding van de groenbeheer-commissie. Geïnteresseerde leden kunnen aansluiten. De groep controleert het hele complex en brengt verslag uit aan het bestuur.

. Een cursus voor enkele tuinders die capabel en geïnteresseerd zijn om met motorgereedschap te werken; tevens uitbreiding van de maaiploeg.

. Workshop met een hovenier over onderhoud van struiken en bosschages voor tuindienstleiders en anderen.

Individuele tuinen

Het onderhoud van de individuele tuinen en opstallen is een verantwoordelijkheid van de leden (HR art15). Tweemaal per jaar wordt door 3 à 4 personen geschouwd. Daarbij wordt de staat van het onderhoud van de tuinen en de tuinhuisjes beoordeeld. Er vindt ook inventarisatie plaats van de staat van de beschoeiing die hoort bij de tuin, de eventuele overlast van bomen op/rond de tuin en de staat van de gemeenschappelijke hagen. Deze inventarisatie is input voor de complexbeheerder bij de uitvoering van groenbeheerplan.

Recent (2014) is een aanzet gedaan om bomenbeleid voor de individuele tuinen te ontwikkelen. Dit beleid omvat een aanwijzing ten aanzien van de aanplant van bomen door tuinders op hun tuin. Om te voorkomen dat men een boom plant die op termijn voor overlast zorgt, wordt aangeraden alleen bomen te kiezen die een maximale omvang van circa 6 meter hoog bereiken. In hovenierstermen zijn dit bomen van de 'derde grootte'.

Aandachtspunten:

. Het is zaak om de onverhuurde tuinen zo ooglijk mogelijk te houden, om ervoor te zorgen dat de tuin zo snel mogelijk wordt verhuurd.

. De staat van de tuinhuisjes wordt meegenomen in de schouw. Huisjes en schuurtjes in slechte staat kunnen onverkoopbaar blijken en tot lange doorlooptijden leiden bij het zoeken van een nieuwe tuinder. Het vergroten van de kennis om de staat van de huisjes te kunnen beoordelen is wenselijk.

---

³ Externe deskundigen: Rob van der Steen / Paul van Eerd

⁴ Paul de Kan

5. DOELEN 2016-2019

Onderhoud en beheer zijn een kwestie van lange adem. Vooral consistentie en structuur zijn belangrijk voor effectief onderhoud. Daarmee kun je met beperkte inspanning veel bereiken. Toch is gekozen voor een Groenbeheerplan voor een bepaalde - namelijk vierjaarlijkse - periode. Het is de bedoeling om in een periode van 4 jaar te werken aan de aandachtspunten die in dit plan worden geformuleerd. Dan kan opnieuw worden bekeken wat de (nieuwe) aandachtspunten zijn voor de volgende vierjaarsperiode.

Tussentijds zal er in 2018 een herkeuring in het kader van het Nationaal Keurmerk 'Natuurlijk Tuinieren' plaatsvinden. Jaarlijks brengt de groenbeheer-commissie verslag uit over de stand van het complex. In het vierde jaar zal zij ook de hier geformuleerde doelen evalueren.

Uit oogpunt van onderhoudsregime (wat, hoe, wanneer) bestaat het complex uit verschillende **onderdelen**. Om een bescheiden begin te maken met het stellen van doelen is hieronder per onderdeel aangegeven:

- wat de score is voor Natuurlijk Tuinieren in de herkeuring van 2014 (ten opzichte van de maximaal te behalen punten op dit onderdeel)
- of er kansen zijn deze score te verbeteren
- de aandachtspunten voor de belevingswaarde van ATV Stadion

Korte uitleg over de punten voor Natuurlijk Tuinieren: bij de herkeuring kunnen per onderdeel een verschillend aantal punten worden behaald. Dit maximum aantal te behalen punten staat hier tussen haakjes vermeld. De score ten opzichte van het maximum bepaalt het aantal stippen. In onderstaande tabel vertelt het aantal punten dat ATV Stadion in 2014 haalde ten opzichte van het maximum, iets over de mogelijkheden voor verbetering.

onderdeel	Natuurlijk Tuinieren punten (tov max)	kansen 2018	Aandachtspunten die de belevingswaarde kunnen verbeteren
bosschages	43 (49)	. behoud punten	. overlast grote bomen beperken . opruimen takkenhopen . randen voor afscherming park
struweel langs slootkanten	zie bosschages		. onderhoudsvriendelijk beplanten
sloten, slootkanten en oevers	18 (43)	. groot	. nette óf natuurlijke beschoeiingen . wat zijn mogelijkheden voor oeverplanten?
grasstroken en speelveld	3 (30)	. groot	. afwisseling gras en natuurlijke stroken
tuinafscheidingen en verharding	4 (7)	. beperkt	. nette uitstraling . timing snoei afh. van bloeitijd

opstallen	6 (11)	. beperkt	. staat van onderhoud goed
losse elementen	25 (42)	. behoud punten	. mooie bloemenborders . bijzondere elementen kunnen veel waarde toevoegen

6. UITWERKING PER ONDERDEEL

Per onderdeel zijn in dit plan de doelen van natuurlijk tuinieren en de beoogde belevingswaarde beschreven. Op een kaart⁵ is aangegeven waar zich deze onderdelen op het complex bevinden. In dit hoofdstuk wordt per onderdeel benoemd welke werkzaamheden nodig zijn om deze doelen te behalen.

A. BOSSCHAGES

Waar

- Essenbosje tussen de Acacialaan en de Eikenlaan
- Bosrand langs de Lindenlaan
- Driehoek tussen tuinen Acacialaan
- Driehoekige stuk aan Populierenlaan, direct grenzend aan tuin 67
- Vlinderpad langs het speelveld

Volgroeid bomenbestand

Het complex heeft een volgroeid bomenbestand. Daarbij staan veel bomen te dicht op elkaar, waardoor je lange kale stammen krijgt met bovenaan een relatief kleine kroon. Bomen die te dicht op elkaar staan verhinderen bovendien de bezonning van de onderbegroeiing zoals struiken en kruidlaag.

Het beheer is gericht op het waar nodig creëren van open plekken zodat er een betere differentiatie ontstaat tussen bomen-, struik- en kruidlaag, en er meer variatie komt in kleur, hoogte en vorm. Saneren dient gefaseerd plaats te vinden: telkens gericht op een bepaald deel van het complex. Gezonde en fraaie exemplaren moeten worden gespaard, en slecht gevormde en/of ongezonde exemplaren gerooid, en jonge zaailingen tijdig verwijderd.

Omgehaalde bomen en wortelkluiten kunnen blijven liggen; veel beestjes en paddestoelen krijgen dan de kans zich daar te vestigen en alles langzaam tot humus te verwerken.

Er zijn diverse bosjes maar er is weinig afwisseling in het heesterbestand. De vrijgemaakte plekken in de bospercelen kunnen worden benut voor het plaatsen van struiken, die insecten en vogels aantrekken en die schuilgelegenheid bieden. Denk aan bladverliezende, vaak besdragende soorten als krentenboom (Amelanchier), gelderse roos (Viburnum), hazelaar (Coryllus), vlier (Sambucus), Spaanse aak (Acer campestre), Liguster, Vlinderstruik (Buddleja), Gele kornoelje (Cornus mas) en wilde rozensoorten zoals Hondstroos (Rosa canina) en wintergroene soorten als hulst (Ilex), vuurdoorn (Pyracantha), enz.

Beheer van takkenafval

Omdat het bomen- en struikenbestand nu volgroeid is, is er veel productie van takken. Het volume hiervan is meer dan op het complex zelf verwerkt kan worden in bijvoorbeeld houtsnippers of

---

⁵ Deze kaart is een losse appendix bij het plan

takkenrillen (zie hoofdstuk 'losse elementen'). Daarom zal een of twee maal per jaar het overschot moeten worden afgevoerd.

Om het gesleep met takken te beperken wordt maandelijks een takkenronde gereden. Tuinders kunnen hun snoeihout in een handzaam formaat aanbieden op het pad. Dit wordt met de trekker verzameld en onder begeleiding van dagelijks beheer op takkenrillen gelegd of gebracht naar de gemeenschappelijke opslag langs de Oostbroekselaan. Daar vandaan kan het een of twee maal per jaar worden afgevoerd.

Hekwerken

Op enkele plekken worden de bosschages afgesloten door hekwerken. Namelijk aan het uiteinde van de oostzijde van de Oostbroekselaan (kop Lindenlaan) en aan de achterzijde van de Populierenlaan waar de zoutsloot eindigt. De belangrijkste functie van het hekwerk is het voorkomen van insluipers op het complex. De huidige kwaliteit van de hekwerken rondom het park is van redelijke kwaliteit.

Waarde natuurlijk tuinieren

A INRICHTING EN BEHEER, ALGEMEEN	43 (49)
1. Bodembedekking/kruidlaag	
. vegetatie wordt met rust gelaten	5 (5)
. strooisellaag, bloeistengels en oude takken blijven liggen	5 (5)
. standplaatstypische soorten aanwezig	0 (2)
B INRICHTING EN BEHEER, SPECIFIEK	
<i>a beplanting tbv dieren</i>	
1. Inheemse plantensoorten	
Bosjes: overwegend inheemse soorten; grote verscheidenheid	6 (6)
Bomen: oude bomen en bomen met ecologische waarde aanwezig	5 (5)
2. beplanting met natuurwaarde	
. algemeen: planten bloeien hele jaar door, plekken voor brandnetel	8 (9)
. insecten: diverse maatregelen	
belangrijke stuifmeelleveranciers aanwezig	10 (10)
belangrijke nectarleveranciers aanwezig	
struiken als voedselbron voor rupsen aanwezig	
schuil/overwinterplaatsen voor inheemse insecten aanwezig	
overhoeken insectvriendelijk ingericht	
5. Bos, struwelen, erfbeplanting: natuurlijke nestelplaatsen/broedplaatsen	4 (7)

Aandachtspunten

. In hoofdstuk 3 is al genoemd dat via de AVVN een bomenbeheerplan zal worden opgesteld. Dit beheerplan laat zien hoe ons bomenbestand over het hele complex goed kan worden onderhouden.

. Op verschillende plaatsen zijn nu takkenhopen ontstaan, bijvoorbeeld langs de Lindenlaan, in het Essenbosje en langs de Populierenlaan. Er wordt de komende jaren gewerkt aan het wegslepen en laten afvoeren van de grote takkenhopen op deze plekken.

. In het onderhoudsadvies (zie hoofdstuk 3) zal specifiek aandacht worden gevraagd voor het struikgewas langs de Lindenlaan (hazelaar, vlier, spaanse aak). Doel: onderhoudsvriendelijke/gevarieerde aanplant.

. Het driehoekige stuk aan de Populierenlaan, bestaat uit struiken (Viburnum); in herfst evt een aantal inheemse struiken bijplanten en onderbegroeiing aanbrengen.

. Het vlinderbosje is recent aangelegd en verdient de eerste jaren extra aandacht. Bij het beheer is het streven om niet alles door elkaar te zetten maar plekken een eigen aanzien te geven. Bijvoorbeeld: plek met alleen wilde planten, eetbosje, ingangen van paadje met iets opvallender begroeiing, plek met hoger opgaande begroeiing om blik op tuinhuisjes weg te nemen, schaduwplek met varens.

Werkzaamheden

- terug- en afzetten bomen en struiken
- vormsnoei struiken
- onderhoud kruidlaag
- afvoer van takken

B. STRUWEEL LANGS SLOOTKANTEN en PADEN

Waar

- grootste deel langs de Zoutsloot
- ook op plekken langs de Wilgenlaan

In de kruidenlaag in het algemeen groen staan veel wortelonkruiden waaronder hier ook bereklauw. Het is zinvol om stelselmatig deze onkruiden aan te pakken en hier goede bodembedekkers te planten. Zoals diverse dovenetelsoorten, longkruid, vingerhoedskruid en varen, klimop. Lage smeewortel, geranium en maagdepalm.

De aansluiting op de paden dient een natuurlijk verloop te hebben van struik naar boom.

De groenstroken tussen complex en snelweg zo dicht houden als visuele - en geluidsbuffer. Maar wél op reikhoogte afsnoeien; anders niet goed te onderhouden. Met dit laatste is in 2015 een begin gemaakt.

Waarde natuurlijk tuinieren

Zie bosschages (voor natuurlijk tuinieren is er geen onderscheid tussen dit struweel en de bosschages).

Aandachtspunten

. Waar open plekken ontstaan deze opvullen met inheemse struiken. Dit voorkomt het opnieuw opkomen van wortelonkruid.

. In het onderhoudsadvies (zie hoofdstuk 3) aandacht vragen voor struiken en bomen langs slootkant.

Doel: onderhoudsvriendelijke/gevarieerde aanplant.

Werkzaamheden algemeen

- ruig maaiwerk
- berenklauw en andere wortelonkruiden verwijderen
- in de winter de grote takken die over de sloot hangen wegsnoeien
- vormsnoei langs de paden jaarlijks

C. SLOTEN, SLOOTKANTEN en OEVERS

Waar

- oevers langs Zoutsloot (Populierenlaan); rechter oever
- oevers langs sloot Wilgenlaan (in zuidelijke richting en in noordelijke richting, Wilgenlaan loopt aan weerszijden van winkel)
- oevers langs de tuinen en de kopeinden van sloten

Waterpeil

Het water wordt via de Rijnsweerdse wetering ingelaten en via het gemaaltje aan de Oostbroekselaan afgepompt. Hierdoor ontstaat er een natuurlijke stroming. Voordeel is dat het waterpeil ten opzichte van het N.A.P. met ca 25 cm verlaagd is, met als gevolg dat bij overvloedige regen de tuinen eerder droog trekken. Een nadeel is dat de oevers kwetsbaarder zijn geworden en hierdoor de laatste jaren aan kwaliteit hebben ingeboet.

Oeverbeheer

De slootoevers hebben vaak een natuurlijke oever. Bij het beheer houden we rekening met het dierenleven (schuilgelegenheid, uitklimmen). Bijvoorbeeld langs de Wilgenlaan. Op andere plekken is de oever verstevigd met wilgentakken, zoals langs de sloot achter het parkeerterrein.

Slootonderhoud

Jaarlijks dienen alle sloten te worden ontdoen van bladresten, slib en overdadige waterplanten om een goede waterhuishouding te waarborgen. Uitkomend slib wordt op de oevers verwerkt, planten laten drogen en afvoeren. Jaarlijks moeten de duikers worden schoongemaakt en eventueel worden doorgespoten.

Slootkanten langs tuinen

Ieder tuinlid dient zijn of haar sloot schoon te houden en dient 1 meter langs de sloot vrij te houden van obstakels en van houtachtige struiken of bomen. De oevers mogen niet worden gebruikt voor opslag van materiaal of compost. Oneigenlijke voorwerpen zoals beschoeiing van plaatmateriaal, enz zijn ook niet toegestaan, behoudens een steigertje. Door wisselvallig of geen onderhoud ontstaat snel een rommelige aanblik en worden de zichtlijnen onderbroken. De kopeinden van de sloten vallen wel onder het gemeenschappelijk groen. Deze worden zoveel mogelijk vrij gehouden van beplanting, om het doorzicht te behouden.

Waarde natuurlijk tuinieren

A INRICHTING EN BEHEER, ALGEMEEN	10 (23)
2. Oevers, sloot(kanten) en greppels	
. maaifrequentie	1 (3)
. planten gefaseerd gemaaid	2 (5)
. afvoeren van gemaaid materiaal	

. sloten worden geschoond	0 (2)
. beschoeiing aanwezig, aard beschoeiing	1 (2)
. oeverbegroeiing	5 (8)
	1 (3)
B INRICHTING EN BEHEER, SPECIFIEK	8 (11)
a beplanting tbv dieren	
3. Watervegetatie: voortplanting/schuilmogelijkheden voor libellen/amfibieën 4.	4 (7)
Verlandings/Ruigtevegetatie: aan de polderkant en bij de ingang	4 (4)

Aandachtspunten

. overleg met waterschap over waterpeil en met RWS over het baggeren van de zoutsloot tussen Populierenlaan en de A27

. verbeteringen natuurlijke oevers: plaatsen van kattenstaart en valeriaan langs de oevers.

. het onderhoud van de slootkanten langs de tuinen schiet op dit moment tekort. Vanuit het complexbeheer zullen leden daar tijdens de tuindiensten extra op worden gewezen. Ook in de terugkoppeling nav de schouw zal hier meer nadruk op worden gelegd.

Werkzaamheden

- maaien met de flymo
- schoonmaken sloten
- maaiwerk ruig met bosmaaier en/of strimmer
- beheer wilgentenen oeverbeschoeiing
- wegnemen uitlopers/opslag

D. GRASSTROKEN en SPEELVELD

Waar

- Speelveld
- Berm langs Wilgenlaan noord en zuidzijde
- Berm langs Populierenlaan (hoek Lindenlaan)
- Grasveld kastanjabomen oude ingang

Ondergrond

Speelveld, de gazons en de bermen gazons zijn van licht constructief materiaal (veen-slib). Berijden geeft daardoor al snel spoorvorming.

Wilgen en kastanjes

In het gras langs de hele Wilgenlaan staan op regelmatige afstand wilgen. Deze worden om de twee jaar geknot, ter voorkoming van zware houtopstand. Ook in de berm langs de Populierenlaan (hoek Lindenlaan) zijn nieuwe wilgen aangeplant. De wilgentenen kunnen worden hergebruikt voor beschoeiingen of bij de aanleg van takkenrillen.

De kastanjes in het grasveld langs de oprit aan Oostbroekselaan 64 zijn monumentale bomen.

Waarde natuurlijk tuinieren

A INRICHTING EN BEHEER, ALGEMEEN	10 (23)
4. maaien van grasvelden	
. frequentie	0 (4)
. gefaseerd maaien	0 (5)
5. bermen inclusief het deel boven aan de sloot	
. maai-frequentie	1 (4)
. gefaseerd maaien	0 (5)
. afvoeren van gemaaid materiaal	2 (2)

Aandachtspunten

- . 2016: invoeren gefaseerd maaien langs de Wilgenlaan

- . tzt: inzaaien hoek Lindenlaan/Populierenlaan met ratelaarzaad (onderdrukt grassen door halfparasitering) en met margrietenzaad

- . verbeteren ondergrond speelveld: met enkele vrachten compost egaliseren in de winterperiode

Werkzaamheden

- maaien speelveld en overige grasstroken
- kastanjabomen: dood hout uitnemen
- wilgen knotten of dunnen

E. TUINAFSCHIEDINGEN EN VERHARDING

Waar

- Paden halfverhard
- Bestrating rijweg, plein, parkeerterrein
- Parkeerterrein, ingang 51
- Terras van split bij de winkel
- Veldesdoornhagen langs de parkeerplaatsen (190m)
- Pad met houtsnippers, Vlinderbos

Paden

De paden hebben een fundering van slakken ca 15cm en een oppervlakte laag van ternair zand van ca 5 cm. Ternair zand is een halfverharding die waterdoorlatend is en bestaat uit een mengsel van grof brekerzand en natuurlijke stenen. Het is een materiaal dat je zo min mogelijk moet verstoren in verband met de hechting. Minpunt is dat bij een natte periode verweking optreedt met spoorvorming. En dat je in een droge periode oppervlak kwijt raakt (verplaatst naar bermen).

De paden dienen goed begaanbaar te zijn voor voetgangers-fietsers en rolstoelgebruikers. De paden moeten onkruid en bladvrij zijn. Het berijden van paden met materieel zwaarder dan een bestelbus of auto met aanhanger brengt schade toe. In natte periode of na vorst in het geheel niet berijden in verband met spoorvorming. De tijdelijke opslag van zand/mest of ander materiaal op een pad dient altijd op een zeil te gebeuren.

Schoffelen door tuinders

Tuinders moeten de helft van het pad dat aan hun tuin grenst onkruidvrij houden. Dit gaat het beste door schoffelen op een warme droge dag. Als men begint te schoffelen als het onkruid nog klein is geeft dit het beste resultaat en blijft de halfverharding in een betere staat.

Langs de paden bevinden zich watertappunten. In de winterperiode worden deze centraal afgesloten en ontvlucht. Dit behelst het opendraaien van alle kranen, controleren of uit de kraan bij de winkel (laagste punt) geen water meer komt en dan dan de hoofdafsluiter in de put dichtdraaien.

Aan de westzijde zit de hoofdafsluiter in het oude verenigingsgebouw. Om deze te kunnen afsluiten moet toegang worden verschaft door de beheerder.

Aan de oostzijde zit de hoofdafsluiter in een put naast de winkel. Om enkel de buitenkranen af te sluiten zit een extra kraantje in de put. Daarnaast loopt een andere leiding onder de grond naar de tuinen ten zuiden van het speelveld. De kranen aan deze kant kunnen ook worden afgesloten met behulp van een afsluitkraantje in een put aldaar.

Sierheesters/haagjes voor de tuinen

Aan de voorzijde van de tuinen bevinden zich voornamelijk haagjes van sierheesters (potentilla, spiraea en mahonia). Deze zijn van redelijke kwaliteit, behoudens voor enkele tuinen waar zich oneigenlijke beplanting bevindt. Het beheer is erop gericht om het laanachtige karakter te versterken door evenwicht in de beplanting en inboet waar nodig.

Parkeerterrein, ingang 51

Op het parkeerterrein aan de oostzijde (ingang nr 51) is in 2013 een nieuwe laag van 15 cm halfverharding van het type 'Grauwacke' aangebracht. Het beheer is erop gericht om de toplaag voldoende ruw en doorlaatbaar te houden. Het dagelijks beheer bestaat in het wegharken van de bladeren in de herfst, jaarlijks of tweejaarlijks moet gekeken worden of het terrein moet worden opgeruimd en eventueel nieuw materiaal moet worden aangevoerd om de ontstane kuilen op te vullen.

De langdurige opslag van materiaal en aanhangers op de parkeerterreinen is niet toegestaan. Rond het parkeerterrein groeit een veldesdoornhaag.

Waarde natuurlijk tuinieren

B INRICHTING EN BEHEER, SPECIFIEK . Hagen: overwegend inheemse soorten; verscheidenheid 2 tot 3 soorten	4 (6)
C OPSTALLEN EN DODE MATERIALEN VAN DE VERENIGING 3. verharding (halfverharding, geen begroeiing toegestaan)	0 (1)

Aandachtspunten

. uit schouw 2015: veel plaatsen waar haagjes ontbreken. Inventariseren waar, welke soorten en hoeveel nodig zijn.

. op verschillende plekken (Populierenlaan) zijn de paden afgezet met bielzen. Deze zijn geïmpregneerd en zullen moeten worden opgeruimd.

. parkeerterrein nr 51: na oplevering van de nieuwe toplaag zijn snel plassen en kuilen ontstaan; er zijn afspraken gemaakt om middels opruwen en grof materiaal opbrengen dit te verhelpen.

. op parkeerterrein 1 bevinden zich 2 pergola's voor de toegang. Deze zijn ter voorkoming van het plaatsen van caravans en vrachtauto's en ter verfraaiing. Beide pergola's zijn van slechte kwaliteit. Verbetering: deze op termijn te vernieuwen ofwel niet te doen terugkeren.

. onderhoud paden: nieuw ternair zand bestellen en verspreiden/rollen?

Tuinleden onderhouden de paden rond de eigen tuin: wieden en licht schoffelen. Aanvullend wordt aanbevolen periodiek (eens per 5 jaar) een vracht ternair zand te verwerken in verband met slijtage.

. overige verhardingen bij oude verenigingsgebouw: de oprit en de parkeerplaats bij Oostbroekselaan 64 maken ook deel uit van het complex. Te zijner tijd moet worden nagedacht hoe de erfafscheiding kan worden aangebracht/vorm gegeven.

. de veldesdoornhagen zijn van goede kwaliteit. Hagen worden erg breed: dieper terugsnoeien noodzakelijk.

. de beweegbare hekken zijn van een redelijke kwaliteit. Constructief zou het wat verbeterd kunnen worden in verband met toegankelijkheid. Uiteinde voorzien van wielen, schade herstellen. Het hek aan de ingang bij de winkel zal binnenkort worden vervangen (Gemeente/AVVN).

. onderhoudstoestand watertappunten moet worden nagekeken; wellicht renovatie nodig.

. terras bij de winkel: de toplaag van split is gebleken heel dun te zijn; aanvullen noodzakelijk. Mogelijk moet eerst worden uitgediept.

Werkzaamheden

- scheren veldesdoornhagen
- snoei haagjes langs tuinen
- bladruimen
- snipperpad onderhouden
- veldesdoornhagen ontdoen van opgroei
- onkruid vrijhouden terras winkel
- straatkolken parkeerterrein schoonmaken
- schoonhouden bovenlaag parkeerterrein
- onderhoud beweegbare hekken

F. OPSTALLEN

Waar

- bijenschuur, gemeenschappelijke kas en opslaghok
- compostbakken: Lindenlaan, Populierenlaan (ter hoogte van het speelveld)
- composthopen naast gemeenschappelijke kas
- gemeenschappelijke opslag ('zandopslag')
- straatmeubilair

Verenigingskas

Deze is in gebruik voor het opkweken van groente-, kruiden- en bloemenplantjes voor de lentemarkt en voor gebruik in het algemeen groen. Deze jaarlijks aan de binnen en buitenzijde ontdoen van alg. Naast de kas staat een schuur voor de opslag van diverse tuinmeubilair etc. De schuur is met trespa afgetimmerd.

Inzameling afval

Huisvuil wordt niet centraal ingezameld; men dient huisvuil mee naar huis te nemen.

Bij de winkel staan groene rolcontainers waarin oud papier wordt verzameld. Deze containers worden maandelijks geleegd door een papierverwerkingsbedrijf (Scherpenzeel).

Compost

Nabij de verenigingskas is een goed voorbeeld van de aanmaak en het beheer van een composthoop. Op het oostelijke deel van het complex staan op diverse plaatsen compostbakken: Lindelaan, Populierenlaan aan de rand van het speelveld, en nog te bouwen: aan de Populierenlaan ter hoogte van tuin 6.

Vanuit de vereniging wordt het composteren op eigen tuin aangemoedigd: het is goed voor de tuin en het zorgt voor een gesloten kringloop. Het storten van tuinafval uit de eigen tuin op gemeenschappelijke composthoop/bak is niet toegestaan. In de loop van de tijd is het essenbosje een stortplaats geworden voor alle mogelijke tuinafval. Het beheer is erop gericht om de takkehopen op te ruimen en de aardehopen te verspreiden opdat het essenbosjeweer toonbaar wordt en ruimte biedt aan een gezonde struiken- en kruidlaag.

Gemeenschappelijke opslag

Langs de Oostbroekselaan bevindt zich naast tuin 108 een gemeenschappelijk opslagterrein. Op dit terrein bevinden zich enkele bielzen bakken ten behoeve van opslag zand, grond en mest. Hier worden ook takken verzameld die eens per jaar worden afgevoerd.

Straatmeubilair

De informatieborden bij de winkel (oostelijk deel) en bij de ingang van het westelijk deel van het complex zijn van redelijke kwaliteit.

Het in goede staat houden van de straatnaamborden is van belang voor bezoekers alsmede voor de hulpdiensten. Recent zijn de straatnaamborden vernieuwd (2014).

Op enkele paden bevinden zich uitneembare palen (speldpalen of naalden). Deze zijn van sloten voorzien om oneigenlijk gebruik tegen te gaan. Sleutelbeheer: met voorwaarden bij complexbeheerder
Op diverse plaatsen op het complex staan banken. Deze zijn van redelijke kwaliteit.

Waarde natuurlijk tuinieren

B INRICHTING EN BEHEER, SPECIFIEK a beplanting tbv dieren 6. Wand/Gevelbegroeiing: wanden begroeid met (inheemse) klimplanten	0 (3)
C OPSTALLEN EN DODE MATERIALEN VAN DE VERENIGING 1. beschermende middelen (verf, beits) 2. dakbedekking (dakpannen)	0 (0) 2 (2)

Aandachtspunten

- . 2016: compostbakken maken voor de tuindienst einde Populierenlaan (ter hoogte van tuin 6)
- . volgende jaren: onderhoud gemeenschappelijke kas en opslag.
- . de namen op bord stemmen niet meer overeen met de bordjes ter plekke.
- . de bakken op de gemeenschappelijke opslag zijn van slechte kwaliteit. Ook de afscheiding met tuin 108 is door het gewicht half weggedrukt. Op termijn bielzen verwijderen, eventueel keermuurtjes metselen ofwel Perronbanden. NB de oude bielzen mogen niet meer gebruikt worden.
- . Picknickbanken: waar kunnen deze worden opgeslagen in de winterperiode?

Werkzaamheden

- omzetten composthopen
- onderhoud opslag naast kas: trespa jaarlijks schoonmaken.
- onderhoud meubilair

G. LOSSE ELEMENTEN

Waar

- wilgentenen border: grote cirkel op het speelveld
- driehoekige border winkel
- takkenrillen: langs Lindenlaan, Populierenlaan (halverwege), naast opslaghek en langs Koolmeeslaan
- compostbakken/hopen: oostzijde speelveld, westhoek Lindenlaan, naast opslag gemeenschappelijke kas
- slangenbroeihopen: Populierenlaan kruising Lindenlaan (oost), en Koolmeeslaan (west)
- stapelmuur, bijenhotel rand speelveld
- nestkastjes op gemeenschappelijk groen

Borders

Op het speelveld is een wilgentenen cirkel aangelegd (doorsnede 4 meter). Aanleiding voor de aanleg was het maskeren van drie boomstronken. De border is ingericht met vaste planten en bodembedekkers. Begin 2009 is border weer voorzien van nieuwe wilgenrand.

Recent (2015) is bij de aanleg van het terras bij de winkel een driehoekige border ontstaan. Het is een schaduwrijke plaats. Aan het terras wordt de border afgesloten met een aantal stenen banden. Bij het ophogen van de border moet worden gewaakt voor de aansluiting met het toiletgebouw; de muur moet tot de onderrand vrij blijven om vocht geen kans te geven. In de border is een puinbak aangelegd om het regenwater te kunnen laten wegzakken. Deze mag ook niet worden bedekt met aarde.

Takkenrillen en compostbakken/-hopen

Takkenrillen moeten worden onderhouden. Nieuwe aanleggen met stammen/palen.

Er zijn meer compostbakken voor groenafval nodig, meer verspreid over complex. Dan is minder transport per trekker nodig.

Slangenbroeihopen

Op het complex zijn twee broeihopen voor ringslangen aangelegd. Deze broeihopen zijn onderdeel van zeventien locaties in de stadsrand van Utrecht Noord/Oost waar sinds maart 2011 broeihopen voor ringslangen zijn aangelegd. In deze hopen legt de ringslang haar eieren. Door de warmte die ontstaat in de hoop worden de ringslangeieren uitgedroogd. Bij de broeihopen zijn borden geplaatst met informatie. De broeihopen moeten jaarlijks in maart met verse mest, bladeren en takken worden opgezet.

Stapelmuur

In de zomer van 2014 is aan de rand van het grote grasveld met hulp van een groep studenten een nieuwe stapelmuur gebouwd. Deze mag begroeid raken, maar ongewenste onkruiden moeten worden gewied. Dit geldt ook voor het schoon houden van het ronde terrasje.

Nestkastjes

Op diverse plaatsen op het complex bevinden zich nestkastjes. Deze worden jaarlijks schoongemaakt door de maandagploeg.

Waarde natuurlijk tuinieren

B INRICHTING EN BEHEER, SPECIFIEK a beplanting tbv dieren 1. Inheemse plantensoorten . Bloemenborders: ongeveer helft bestaat uit (meerdere) inheemse soorten	4 (6)
B INRICHTING EN BEHEER, SPECIFIEK b overige inrichting tbv dieren 1. droge stapelmuren: aanwezig met begroeiing 2. kunstmatige schuilgelegenheden . broedplaatsen etc: steenhopen, houtwallen, broeihopen, dood onbehandeld hout . niet natuurlijk materiaal: nestkasten etc	7 (12) 13 (20) 5 (10)

Aandachtspunten 2016

- . takkenhoop Lindenlaan moet gefatsoeneerd worden tot takkenril
- . dit geldt ook voor de takkenhoop langs de Populierenlaan ter hoogte van de Kastanjelaan
- . border winkel: inrichten met vaste planten

Werkzaamheden

- stapelmuur onderhouden
- nestkastjes controleren en schoonmaken
- broeihopen omzetten
- beheer takkenrillen
- beheer nieuwe border bij de winkel

LIJST MET GEBRUIKTE AFKORTINGEN

ATV: Amateur Tuinders Vereniging

AVVN: Algemeen Verbond van Volkstuinders Verenigingen in Nederland

HR: Huishoudelijk Reglement

OVU: Overleg Volkstuinen Utrecht

RWS: Rijkswaterstaat